

Justitiedepartementet

Ju2024/02262

Yttrande över promemorian Inhibition av verkställigheten - en ny ordning för vissa utlänningar vid tillfälliga verkställighetshinder

Synpunkter

Helsingborgs stad är mycket positiva till utredningens förslag och välkomnar de slutsatser som framförs. Det är angeläget att personer som dömts till utvisning, gjort sig skyldig till mycket grova brott eller som är ett hot mot rikets säkerhet och där det föreligger hinder från att utvisas inte längre ska få tidsbegränsade uppehållstillstånd.

Förslagets direkta konsekvenser för stadens verksamheter är dock begränsade. Det handlar framför allt om mindre, potentiella besparingar i verksamheter som ekonomiskt bistånd, vuxenutbildning och LSS. Ansvaret för bistånd och kostnader för de personkategorier som omfattas av utredningens förslag besparas kommunerna, vilket är positivt. Dock handlar det om ett litet antal individer vilket gör att de direkta ekonomiska besparingarna blir begränsade.

Utredningens förslag kan däremot ge andra positiva, mer indirekt, konsekvenser för Helsingborg. Förslagen om anmälningsskyldighet och att inte längre bevilja tillfälliga uppehållstillstånd vid tillfälliga verkställighetshinder kan få mycket positiva följder för kommunen. Framför allt handlar det om arbetet mot det skuggsamhälle som växt fram under senare år. Personer som ska utvisas men som fått tillfälliga uppehållstillstånd har hittills kunnat verka som exempelvis svart arbetskraft i ljusskygga verksamheter.

Tillfälliga uppehållstillstånd kan förlängas om hindret mot utvisning kvarstår. Detta gör att personkategorierna i utredningen kan befinna sig i landet och inom kommunen under lång tid. Samtidigt är de inte fullt ut en del av samhället och riskerar att ägna sig åt kriminell verksamhet eller hålla sig undan myndigheter under den tid som krävs innan en ny ansökan om uppehållstillstånd kan göras. Utredningens förslag försvårar för dessa individer att ägna sig åt olika typer av samhällsskadlig verksamhet. Förslaget om inhibition av verkställigheten tydliggör också att berörda individers vistelse i Sverige är tillfällig och endast i väntan på att så snart som möjligt verkställa utvisning.

Helsingborgs stad anser att det är helt rimligt att personer som omfattas av utredningens förslag inte har möjlighet att verka och röra sig fritt i lokalsamhället. Personer som dömts för mycket grova brott eller som utgör ett

hot mot rikets säkerhet bör inte kunna vistas i kommunen eller belasta kommunens verksamheter.

Kommunstyrelsen

§ 26

Dnr 00622/2024

Yttrande över promemorian Inhibition av verkställigheten - en ny ordning för vissa utlänningar vid tillfälliga verkställighetshinder

Ordförandens förslag

Ordförandens förslag till kommunstyrelsen är

att lämna yttrande till Justitiedepartementet enligt förslag.

Ordföranden instämmer i stadsledningsförvaltningens bedömning. Helsingborgs stad välkomnar att regeringen genomför en rad olika lagändringar i syfte att få ordning på migrationspolitiken. Under alltför många år har en kravlös och ohållbar migrationspolitik förts nationellt, som fått konsekvenser i samhället. Det är angeläget att regeringen genomför lagändringar som ger myndigheterna effektiva verktyg att genomföra utvisningar av utlänningar som utgör ett hot mot säkerheten i landet eller har begått allvarliga brott. Idag kan personer som fått beslut om utvisning utifrån allvarlig brottslighet eller som utgör ett hot mot rikets säkerhet ändå få tillfälligt uppehållstillstånd och välfärdsförmåner i Sverige utifrån situationen i hemlandet. Det är naturligtvis viktigt att utlänningar som utgör ett hot mot säkerheten eller begår allvarlig brottslighet, som inte ska vara i landet, utvisas och har begränsad tillgång till välfärdsförmåner. I grunden handlar det om att öka tryggheten och säkerheten i Sverige.

Beskrivning av ärendet

Utredningen har haft i uppdrag att skapa förutsättningar för en effektivare hantering av verkställigheter av avlägsnandebeslut för vissa utlänningar när ett tillfälligt verkställighetshinder upphört. Det omfattar även hanteringen av personer som utgör ett säkerhetshot men som på grund av ett tillfälligt verkställighetshinder inte kan avlägsnas från landet. Uppdraget har inriktats på utlänningar som utgör ett säkerhetshot eller som har gjort sig skyldiga till eller misstänks för allvarlig eller upprepad brottslighet eller som utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

I det nuvarande regelverket beviljas en utlänning ett tidsbegränsat uppehållstillstånd om det finns ett tillfälligt hinder mot att verkställa ett beslut om avvisning eller utvisning. Promemorian föreslår att man i stället ska kunna inhibera (skjuta upp) verkställigheten av utvisningsbeslutet utan att bevilja ett tidsbegränsat uppehållstillstånd.

Utredningens förslag berör utlänningar

- som är brottsutvisade,
- i säkerhetsärenden enligt utlänningslagen (där Säkerhetspolisen av skäl som rör Sveriges säkerhet eller som annars har betydelse för allmän säkerhet förordat att utlänningen ska avvisas eller utvisas),

- uteslutna från att anses som flyktingar eller alternativt skyddsbehövande (grundas på bland annat att det finns synnerlig anledning att anta att han eller hon har gjort sig skyldig till brott mot freden, krigsförbrytelse eller brott mot mänskligheten),
- som vägrats flyktingstatusförklaring och uppehållstillstånd (vilket kan grundas på att utlänningen genom ett synnerligen grovt brott har visat att det skulle vara förenat med allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet att låta honom eller henne stanna i Sverige eller att utlänningen har bedrivit verksamhet som inneburit fara för rikets säkerhet och det finns anledning att anta att han eller hon kommer att fortsätta verksamheten här.) samt
- som bedömts utgöra ett hot mot allmän ordning och säkerhet eller för vilka det i övrigt finns särskilda omständigheter hänförliga till utlänningens levnadssätt, ordnings- och säkerhetsstörningsärenden.

Den som omfattas av den nya lagen om bistånd vid inhibition av verkställigheten för vissa utlänningar och som inte är ett ensamkommande barn ska tilldelas en boendeplats av Migrationsverket. En utlänning som bor på tilldelad boendeplats har, vid behov, rätt till en dagersättning motsvarande den som utgår till asylsökande. De omfattas alltså inte av kommunens kostnadsansvar och har inte rätt till ekonomiskt bistånd.

Promemorian föreslår också en ny lag och förordning som anger i vilken utsträckning ovan nämnda personkategorier ska ha tillgång till olika former av bistånd. Berörda utlänningar ska inte ha tillgång till bosättningsbaserade förmåner, etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare, insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), den kommunala vuxenutbildningen samt studiehjälp och studiemedel enligt studiestödslagen.

Deltar inte i beslutet

Jenny Björklund Hansson (V) deltar inte i beslutet.

Jan Björklund (S) anmäler att ledamöterna för (S) inte deltar i beslutet.

Behandling av förslag

Ordföranden konstaterar att det bara finns ett förslag till beslut och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med ordförandens förslag.

Kommunstyrelsen beslutar

att lämna yttrande till Justitiedepartementet enligt förslag.

Kommunstyrelsens beslut ska skickas till

Handläggaren – för kännedom

Samtliga remissinstanser – för kännedom

Justitiedepartementet – enligt remiss